

Statisztikai tájékoztató

Baranya megye, 2013/3

Tartalom

Összefoglalás.....	2
Demográfiai helyzet.....	3
Munkaerőpiac.....	3
Gazdasági szervezetek.....	6
Beruházás.....	6
Mezőgazdaság.....	7
Ipar.....	9
Építőipar.....	10
Lakásépítés.....	11
Turizmus.....	11
Közúti közlekedési balesetek.....	12

További információk, adatok (linkek)

Elérhetőségek

Összefoglalás

Baranyában a **demográfiai** folyamatok az év szeptember végéig tartó időszakában felemásan alakultak. Kevesebb gyermek született, de kevesebben is haltak meg, mint egy évvel korábban, ezen belül azonban romlott a csecsemőhalandóság. Kedvező ugyanakkor, hogy nőtt a házasságkötések száma.

2013 III. negyedévében az országos átlagnál jobban, közel tizedével nőtt a **foglalkoztatottak** száma és nagyobb arányban, egynegyedével csökkent a munkanélkülieké. Az alkalmazásban állók létszáma az előző évhez képest enyhén emelkedett. A bruttó és nettó keresetek növekedése ellenére a megyei és az országos jövedelmek tovább távolodtak egymástól.

A megyében a szeptember végén nyilvántartott **gazdasági szervezetek** száma az egy évvel korábbihoz képest csekély mértékben bővült. Ezen belül a társas vállalkozások száma – a betéti társaságok romló népszerűségéből adódóan – csökkent, az önálló vállalkozóké valamelyest növekedett.

A Baranya megyei székhelyű gazdasági szervezetek **beruházásainak** teljesítménye az év első kilenc hónapjában – az országos bővüléssel ellentétben – folyó áron sem érte el az egy évvel korábbi szintet. Az időszakon belül az első félév nagymértékű visszaesését követően a harmadik negyedévben a megyében is bővültek fejlesztések az elmúlt év hasonló időszakához képest.

Az előzetes adatok szerint Baranyában 2013-ban **kalászos gabonából**¹ összesen 411,6 ezer tonna, a 2012. évinél 5,6%-kal több került a raktárakba. A megyében 2012-höz képest – a tavaszi árpa és a rozs kivételével – a legtöbb kalászos gabonánál nőtt a termésmennyiség. Az **állatállományokat** tekintve Baranyában 2013. június 1-jén 29 ezer darab szarvasmarhát, az előző évinél 7,4%-kal többet istállózta. Sertésekből ugyanakkor 266 ezer darabot, a tavalyinál 8,1%-kal többet regisztráltak.

A megyében található ipartelepek január–szeptemberi kibocsátása valamelyest meghaladta az egy évvel korábbit. A megyei székhelyű közép és nagyvállalkozások összehasonlító áron számított **ipari termelése** és értékesítése ugyanakkora nem változott lényegesen. Ez utóbbi kör nagyjából stagnáló teljesítményét bővülő export- és romló hazai értékesítési lehetőségek alakították.

2013 első kilenc hónapjában a baranyai székhellyel nyilvántartott építőipari vállalkozások 18,6 milliárd forint **építőipari termelési érték**et állítottak elő, ami a hasonló gazdálkodói kör országos termelésének 2,2%-át jelentette. A baranyai termelési érték az előző év azonos időszakához képest összehasonlító áron számolva 17,2%-kal – az országost közel 10 százalékponttal meghaladó mértékben – nőtt. Az I–III. negyedévi építőipari termelés egy lakosra jutó értéke 49 438 forint volt.

Az év első háromnegyedévében – akárcsak országosan – Baranyában is csökkent a lakásépítkezés. A megyében 77 **lakás** létesült, 54 (országosan 37)%-kal kevesebb, mint tavaly ugyanezen időszak alatt. A megye 14 városa közül mindössze 6-ban, 287 községe közül pedig csupán 12-ben épültek új otthonok.

Az országos átlagnál kedvezőbben alakultak a **turizmus** mutatószámai, az év eleji visszaesést követően szeptember végére mind a külföldi, mind a belföldi vendégkör forgalma számottevően meghaladta az egy évvel korábbit.

Baranya megye közútjain 2013 I–III. negyedévében 363 **személyi sérüléssel járó közúti baleset** történt, ami 1,4%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit. Ezen belül 14,5-ről 13,2%-ra mérséklődött az ittasan okozott balesetek aránya.

Az év első kilenc hónapjában bekövetkezett közúti közlekedési balesetekben 514 **személy** – az előző év azonos időszakához képest közel egytizedével több járművezető, utas, gyalogos stb. – sérült meg, illetve vesztette életét.

---

¹ Kétszeres, rizs, indián rizs, köles, kanárimag, cirokmag, pohánka nélkül.

Demográfiai helyzet

Ebben az esztendőben is folytatódott a **születések** számának fogyatkozása Baranyában, az első kilenc hónap során az egy évvel korábbihoz képest 110 fővel (4,6%-kal) kevesebb, összesen 2288 gyermek született (országos átlagban 3%-os csökkenés történt).

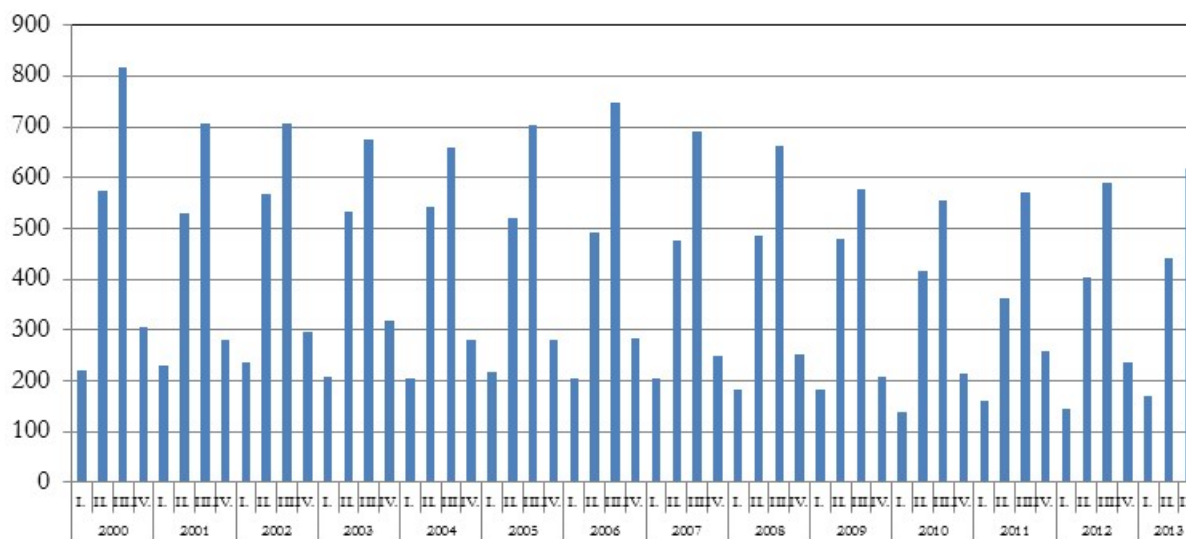
Ezzel párhuzamosan mérséklődött a **halálozások** száma is, az első három negyedévben 3838 fő hunyt el, ami az előző év azonos időszakához viszonyítva 2,6%-kal kisebb létszám (országosan valamivel nagyobb mértékű, 3,4%-os csökkenés következett be). A **természetes fogyás** alig változott, a megye lakossága a születések és halálozások különbözetéből adódóan a tavalyi 1542 fő helyett ez év januártól szeptemberig terjedő időszakában 1550 fővel apadt, ami 0,5%-kal nagyobb fogyást jelent (országosan 4,2%-kal csökkent a fogyás mértéke).

Romlott a **csecsemőhalandóság**, az elmúlt év első három negyedévében összesen 10, ebben az évben 12 fő egy éven aluli gyermek hunyt el, amely 20%-os növekedést jelez. Az elhunyt csecsemők ezer élveszülettre jutó száma 4,2-ről 5,2%-re emelkedett, amely hasonló az országos átlaghoz (5,1‰).

A **házasságkötések** száma 2006 után csökkenésnek indult és 2010-ben történelmi mélypontra süllyedt. A 2011-ben kezdődött növekvő tendencia 2013-ban is folytatódott. Ez év szeptemberéig Baranyában 1232 pár kötött házasságot, 8,2%-kal több, mint egy évvel korábban. Számuk ennél nagyobb mértékben csupán Bács-Kiskun megyében nőtt (9,4%-kal), az országban átlagosan 0,7%-kal emelkedett.

1. ábra

A házasságkötések számának alakulása negyedévente

Munkaerőpiac

A munkaerő-felmérés adatai alapján 2013 III. negyedévében a 15–74 éves népesség körében mintegy 170 ezer fő, a vizsgált népesség 57,1%-a volt aktívan jelen a munkaerőpiacon. A 153 ezer fő foglalkoztatott létszáma 9,0%-kal emelkedett, a 17 ezer fő munkanélkülié ellenben több mint egynegyedével csökkent az előző év azonos időszakához képest, így a népesség **gazdasági aktivitása** összességében 4,0%-kal javult. (Országosan kisebb mértékű volt a változás, a foglalkoztatottak száma 1,4%-os növekedést, a munkanélkülieké 5,1%-os visszaesést mutatott. A gazdasági aktivitásban nem történt változás.) A Baranya megyei munkanélküliségi ráta 10,0% volt, az egy évvel korábbinál 4,1 százalékponttal alacsonyabb.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat nyilvántartásában a 2013. szeptemberi zárónapon 22 ezer **regisztrált álláskereső** szerepelt. Számuk az egy évvel korábbinál közel ötödével volt kevesebb, ami jelentősen felülmúlja az országos 8,1%-os csökkenést.

A nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya 2012 szeptemberéhez képest 15,5%-ról 13,0%-ra esett vissza, de még így is 1,1 százalékponttal meghaladta az országosat. A megyék rangsorában a baranyainál magasabb mutatóval Somogy megye, valamint az észak-alföldi és észak-magyarországi régiók megyéi rendelkeztek.

Habár számottevően csökkent a regisztráltak száma, a munkaerő piac leghátrányosabb helyzetű csoportjainak, a pályakezdőknek, a fiatal munkanélkülieknek és a tartósan állás nélkül levőknek az aránya növekedett. A pályakezdők 7,6%-kal voltak kevesebben, mint egy évvel korábban, de 1,8 százalékponttal nagyobb hányadát alkották az álláskeresőknek. A munkaerő-piacra újonnan bekerülők egyharmadának legfeljebb általános iskolai, további egyharmadának középiskolai végzettsége volt, szakiskolai vagy szakmunkás bizonyítványt minden ötödik szerzett, a diplomások aránya több mint kétszeresére, 7% fölé emelkedett. Az összes álláskereső között ennél magasabb volt a legfeljebb általános iskolát végzettek és a szakmával rendelkezők aránya, és alacsonyabb az érettségizetteké, valamint a diplomásoké. A 25. életévüket még be nem töltött és az 54 éves kor feletti álláskeresők aránya 1-1 százalékponttal 18, illetve 13%-ra bővült. A nyilvántartásba vettek 44%-a 6 hónapnál rövidebb ideje regisztráltatta magát, 38%-uk azonban tartósan, vagyis több mint egy éve nem talált munkát, előbbiek aránya 2 százalékponttal alacsonyabb, utóbbiaké 8 százalékponttal magasabb volt az egy évvel korábbinál.

Az álláskeresők egyre növekvő hányada semmilyen pénzbeli támogatásban nem részesült. 2013 szeptemberében közel 12 300-an voltak ellátatlanok, számuk ugyan jelentősen csökkent, arányuk azonban 53-ról 56%-ra emelkedett. Közülük 1731-en álláskeresési támogatásra (álláskeresési járadék és nyugdíj előtti álláskeresési segély), 7787-en szociális ellátásra szereztek jogosultságot. Az álláskeresési járadék havi átlagos összege egy év alatt 66 400 forintról 71 900 forintra emelkedett.

A KSH intézményi adatgyűjtése alapján 2013. I-III. negyedévében a legalább 5 főt foglalkoztató Baranya megyei székhelyű vállalkozásoknál, valamint a költségvetési szerveknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél átlagosan mintegy 79 800-an **álltak alkalmazásban**, alig (1,2%-kal) többen, mint egy évvel korábban. Az alkalmazásban állók 55%-át a versenyszférában, 41%-át a költségvetési szerveknél foglalkoztatták. Előbbit szerényebb, 0,7%-os létszám-fogyás, utóbbit jelentősebb, 4,9%-os létszám-bővülés jellemezte. A fizikai és szellemi munkakörben dolgozók száma ugyancsak ellentétesen változott: 2,6%-kal nőtt a fizikai és minimálisan, 0,6%-kal csökkent a szellemi foglalkozásúak létszáma.

A gazdasági ágak többségét létszámcsökkenés jellemezte: 8-ban szűkült, 7-ben gyarapodott az alkalmazotti létszám, további 4 gazdasági ágban pedig nem történt számottevő változás. Az eltelt egy év alatt a legjelentősebb, közel négytizedes létszámnövekedést az ingatlanügyletek területén könyvelhették el, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység alkalmazotti köre közel negyedével bővült, de 10%-ot meghaladóan növekedett a szállítás, raktározás, a humán-egészségügy, szociális ellátás, valamint a pénzügyi, biztosítási ágba tartozók létszáma is. Ezzel szemben az egyéb szolgáltatás ágba sorolt alkalmazottak száma csökkent a legnagyobb mértékben (38%), további jelentősebb létszámcsökkenés történt a legkisebb létszámot foglalkoztató bányászatban (15%) és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén (14%).

Baranyában a megfigyelt szervezeteknél alkalmazásban állók havi **bruttó átlagkeresete** az előzetes adatok szerint 189 100 forintot ért el. A megyei keresetek országostól való lemaradása továbbra is jelentős, 2013 első háromnegyed évében összességében mintegy havi 38 400 forinttal kerestek kevesebbet az itt élők. A megyei bruttó átlagkereset egy év alatt az országoshoz hasonló mértékben, 3,5%-kal emelkedett. A baranyai székhelyű vállalkozásoknál dolgozók átlagosan 192 200, míg a közsférában alkalmazottak 185 500 forintot kerestek.

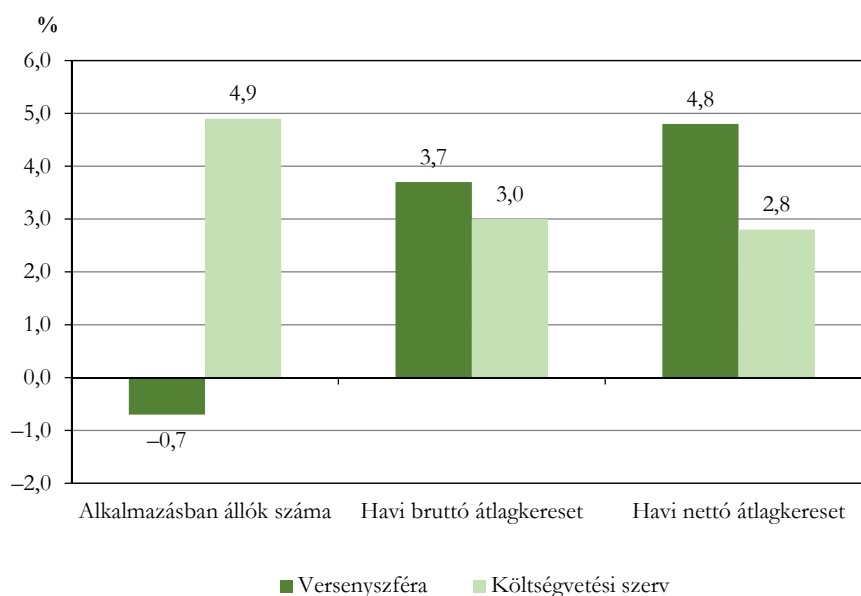
Előbbiek bruttó keresete átlagosan 3,7, utóbbiaké 3,0%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest.

Továbbra is jelentős a különbség az egyes gazdasági ágak, valamint a fizikai és szellemi foglalkozásúak kereseti lehetőségei között. A fizikai munkát végzők – akik átlagosan 41%-kal kerestek kevesebbet, mint a szellemi foglalkozásúak – a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás ágban kapták a legtöbbet, 285 800 forintot, míg a humán-egészségügyi, szociális ellátás területén a legkevesebbet, 84 800 forintot. A szellemi munkakörben dolgozók közül a legmagasabb jövedelemmel a bányászat, kőfejtés és a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás területén dolgozók rendelkeztek, 472 800, illetve 429 200 forinttal. Mindkettő közel két és fél, háromszorosa annak, amit e körben a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (155 800 forint), a humán-egészségügyi, szociális ellátás (173 500 forint), valamint az építőipar (184 400 forint) ágakban foglalkoztatottak vihettek haza.

Baranyában a családi adókedvezmény nélkül számított havi nettó átlagkereset 123 900 forintot tett ki, ami 2012 első kilenc hónapjához képest 4,4%-kal volt magasabb. A szellemi foglalkozásúak 4,5%-kal többet, 160 200 forintot kaptak kézhez havonta, míg a fizikaiak nettó keresete 5,4%-kal, 95 800-ra emelkedett.

2. ábra

Az alkalmazásban állók számának és átlagkeresetének változása, 2013. I–III. negyedév (előző év azonos időszakához képest)

Az egyéb kereseti elemeket is tartalmazó átlagos havi **munkajövedelem** 197 300 forintot tett ki, ami 3,4%-kal több az előző év azonos időszakában számítotttnál. A kereseten felüli, egyéb munkajövedelmek aránya az összes jövedelemnek átlagosan 4,1%-át tették ki. A legtöbb juttatást, 7,3%-ot a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás ág alkalmazottai kapták, a legkevesebbet, 1,5%-ot az információ, kommunikáció területén dolgozók.

Gazdasági szervezetek

Baranya megyei székhellyel 2013. szeptember végén 63 826 **gazdasági szervezet** szerepelt a nyilvántartásokban, számuk 189-cel (0,3%-kal) volt magasabb az egy évvel korábbinál. A szervezetszám kilenczede volt vállalkozás, a nonprofit szervezetek 8,6, a költségvetési szervezetek 1,4%-ot képviseltek. A baranyai székhelyű vállalkozások 3,4%-át, a nonprofit szervezetek 4,4%-át adták az országosnak.

A megyében nyilvántartott 57 397 **vállalkozás** közül 18 147 (32%) alakult meg a társas formák valamelyikében. A **társas vállalkozások** legnagyobb hányadát, csaknem kétharmadát, a korlátolt felelősségű társaságként bejegyzettek tették ki. A betéti társaságok közel 31%-ot, a részvénytársaságok 0,7%-ot, a szövetkezetek 1,0%-ot képviseltek. A már hosszabb ideje csökkenő számú betéti társaságok kivételével minden említett társas formában kisebb-nagyobb mértékű növekedés következett be az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az adminisztratív nyilvántartásokban szereplő 39 250 **önálló vállalkozó** kisebb körét, 38%-át adták az okmányirodák által nyilvántartásba vett egyéni vállalkozók, a nagyobb hányadot az egyéb önálló vállalkozók (őstermelők, bérbeadók, adószámot igénylő magánszemélyek stb.) tették ki. Az önálló vállalkozók száma összességében 1,2%-kal bővült, közülük is a nagyobb mértékben a mellékfoglalkozásúak száma gyarapodott, a nyugdíj mellett tevékenykedők száma viszont valamelyest mérséklődött.

A kilenc hónap során 3351 gazdasági szervezet alakulását és 3237 megszűnését regisztrálták a megyében, előbbi 7, utóbbi 12%-kal volt magasabb, mint egy évvel korábban. Felszámolási eljárás alatt az időszak végén 1511 szervezet állt, háromnegyede a tavaly szeptemberinek (2036). Lényegesen alacsonyabb számú felszámolási eljárás folyt a korlátolt felelősségű és a betéti társaságok között, az érintett 50 nonprofit szervezet viszont duplája volt az egy évvel korábbinak.

Beruházás²

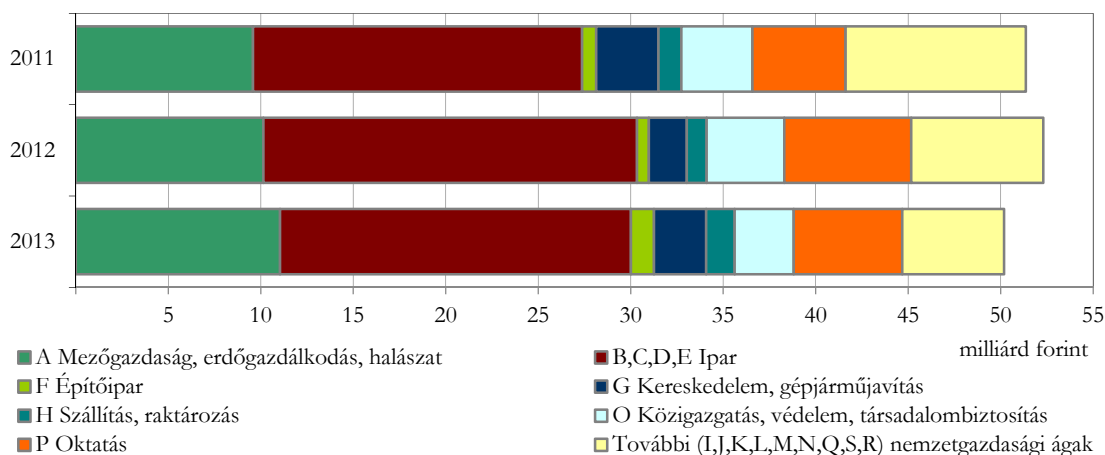
Baranya megye gazdasági szervezetei 2013 január–szeptemberében 50,2 milliárd forint értékű **beruházást** finanszíroztak, ami a hasonló gazdálkodói körben megvalósult országos teljesítményérték 2,2%-a. A megyében fejlesztésekre fordított idei összeg folyó áron számítva is alacsonyabb volt az egy, sőt a két évvel korábbinál is. **Anyagi-műszaki összetétel szerint** a beruházások 57%-a épületek és egyéb építmények építésében, felújításában testesült meg, 22%-ot a belföldi, 16%-ot az import gépek, berendezések, járművek beszerzése tett ki, és 4%-ot képviseltek az egyéb beruházások. A két legnagyobb súlyarányú **nemzetgazdasági ág** közül idén az első kilenc hónapban mind összegében, mind részesedését tekintve kevesebb fejlesztési forrás jutott a feldolgozóiparba, a mezőgazdasági investíció viszont folyó áron számítva és megyei összes beruházáson belüli aránya alapján is valamelyest bővült. Jelentősebb mértékben a kisebb súlyt képviselő ágak növelték beruházási teljesítményüket az egy évvel korábbihoz képest, így a víz- és hulladékgazdálkodás, az építőipar, a kereskedelem, a szállítás, raktározás, az ingatlanügyletek és a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység. Lényegesen csökkent ugyanakkor olyan fontos ágak beruházási teljesítménye, mint az oktatás és a humán egészségügyi ellátás, de az energiaipar és a megyei közigazgatás, védelem is kevesebbet költött fejlesztésekre, mint tavaly ugyanebben az időszakban.

---

² A beruházás-adatok a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásokra, létszámhatár nélkül a költségvetési szervekre és a megfigyelt nonprofit szervezetekre vonatkoznak, a szervezetek székhelye szerint összesítve.

A beruházások teljesítményértékének alakulása főbb nemzetgazdasági ágak szerint* január–szeptember

* Mindenkorai folyó áron.

A megyei szervezetek által az első kilenc hónapban megvalósított beruházások **egy lakosra jutó értéke** 133,1 ezer forint volt, ami az országos átlag 57%-át tette ki, de az ország 19 megyéje átlagának is mindössze háromnegyedét jelentette. A megyék között élen álló Győr-Moson-Sopron, illetve Komárom-Esztergom megyében a baranyai népességárányos beruházás-összeg 3,2-szeresét fordították fejlesztésre a gazdálkodó szervezetek. Az országos megyerangsorban Baranya a 14. helyen állt, a régió megyéi közül Tolna (147,8 ezer forinttal) öttenel előtte, Somogy (95,8 ezer forinttal) hárommal mögötte helyezkedett el. A hét tervezési-statisztikai régió közül csak Észak-Magyarország fajlagos teljesítménye volt alacsonyabb a dél-dunántúlinál.

Mezőgazdaság

2013-ban Baranyában az előzetes adatok szerint **kalászos gabonából**³ összesen 411,6 ezer tonna, a 2012. évinél 5,6%-kal több került a raktárakba, a betakarított terület ennél valamivel nagyobb mértékű növekedése mellett. (Baranya az idén kalászosokból az országos termésmennyiség 6,1%-át mondhatta a magáénak.) A három dél-dunántúli megyében összességében a termőterület több mint egytizedes bővülése mellett a termésmennyiség az egy évvel korábbihoz képest 22%-kal nőtt. Országosan ennél valamivel kisebb mértékben nőtt a termés volumene, ugyanakkor a termőterület nagysága valamelyest mérséklődött.

A megyében – a tavaszi árpa és a rozs kivételével – a legtöbb kalászos gabonánál nőtt a termésmennyiség, eközben általában a termőterületek is bővültek, bár ez utóbbiak a kultúrák egy részénél az egy évvel korábbihoz képest a termésnél kedvezőtlenebbül alakultak. A termésátlagok így – az őszi árpát és a tavaszi árpát leszámítva – a növények többségénél emelkedtek, a legjobban – igaz alacsony bázison – a rozs terméseredménye nőtt.

Összességében Baranya a főbb kalászosok vonatkozásában jó helyezést mondhatott a magáénak, a térség a búzánál a második, az őszi árpánál a harmadik helyen szerepelt a megyék rangsorában.

³ Kétszeres, rizs, indián rizs, köles, kanárimag, cirok, pohánka nélkül.

1. tábla

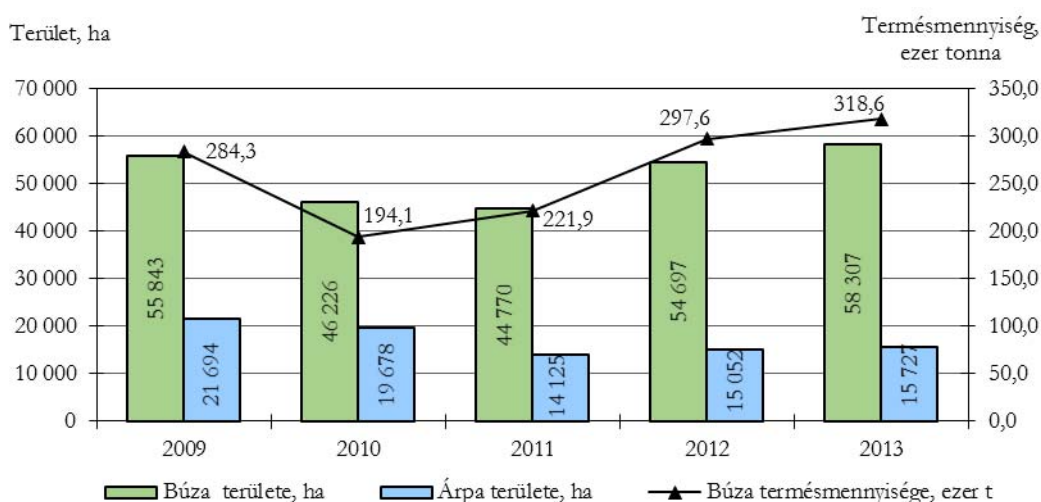
A főbb kalászosok terméseredménye, 2013

Megnevezés	Búza	Őszi árpa	Tavaszi árpa	Rozs	Zab	Triticale
Baranya megye						
Betakarított terület, ha	58 307	13 577	2 150	474	1 839	1 842
Termésmennyiség, tonna	318 571	69 380	6 980	2 059	6 261	8 383
Termésátlag, kg/ha	5 460	5 110	3 250	4 340	3 410	4 550
Dél-Dunántúl						
Betakarított terület, ha	160 773	33 973	7 895	2 701	6 556	16 881
Termésmennyiség, tonna	885 217	169 840	26 716	9 922	20 003	69 932
Termésátlag, kg/ha	5 510	5 000	3 380	3 670	3 050	4 140
Ország						
Betakarított terület, ha	1 087 644	190 686	72 641	34 781	50 718	118 406
Termésmennyiség, tonna	5 031 574	854 451	216 663	106 078	134 786	458 530
Termésátlag, kg/ha	4 630	4 480	2 980	3 050	2 660	3 870

Az elmúlt öt év tendenciáit vizsgálva a megyében a búza és az árpa területe 2011-ig csökkent, majd azt követően nőtt. A termésmennyiség vonatkozásában ezen intervallum alatt a mélypontot a búzánál a 2010-es, az árpánál pedig a 2011-es év jelentette. Ugyanakkor mindkét növénynél az adott időszak legalacsonyabb termésátlagát 2010-ben mérték.

4. ábra

Fontosabb kalászosok termelése Baranya megyében

Baranyában 2013. június 1-jén a főbb állatállományokra regisztrált létszámok alapján úgy tűnik, hogy megállt az évek óta tartó csökkenési folyamat. Az elsősorban a szarvasmarhákat érintő – 2010 decembere óta tartó húsmarha-piaci konjunktúra, valamint az ezzel összefüggésben kedvező irányban megváltozott mezőgazdasági támogatási rendszer hatására bekövetkezett – létszám-növekedésnek köszönhetően a megyében idén nyáron 29 ezer darab szarvasmarhát, az előző évinél 7,4%-kal többet istállóztak. Sertésből ugyanakkor 266 ezer darabot, a tavalyinál 8,1%-kal többet regisztráltak. Ezen belül a tehének száma nem változott, az anyakocáké pedig jelentősen csökkent.

A Dél-Dunántúlon a szarvasmarhák száma 1,3, a sertéseké 5,4%-kal nőtt. Országosan ugyanakkor az előbbieket létszáma a 3,4%-kal emelkedett, utóbbiaké pedig valamelyest

mérséklődött. Az anyaállatok száma a Dél-Dunántúlon mindkét állatfajnál csökkent, országosan a tehénállomány nem változott, az anyakocaszám pedig némileg visszaesett.

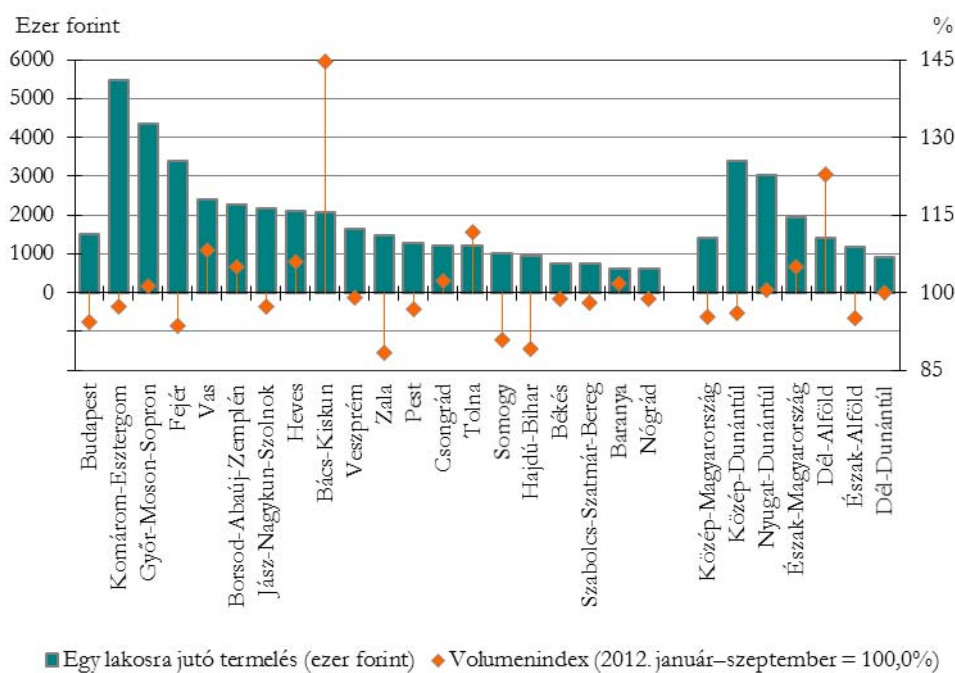
Ipar

Baranya megye **ipari termelése** 2013 első három negyedében a **legalább öt főt foglalkoztató vállalkozások e térségben működő telepeinek adatai alapján** 236,3 milliárd forintot tett ki, ami összehasonlító áron számítva csekély mértékben, 1,7%-kal haladta meg az egy esztendővel korábbit. (A kilenc havi kibocsátás országosan és a dél-dunántúli régióban is stagnált e gazdálkodói körben.) A termelési érték országon belüli 1,3%-os részesedése nem változott a tavaly ilyenkoréhoz viszonyítva.

Az ipari termelés **egy lakosra jutó** 626,4 ezer forintnyi **értéke** az országos átlag 35%-át jelentette. Az országos megerangsorban ezzel Baranya a korábbi utolsó helyről – ha csekély különbséggel is, de – Nógrád megye elé került. A dél-dunántúli mintegy 898 ezer forintos fajlagos érték (ami az országos átlagnak alig több mint a fele) ugyanakkor továbbra is a hét régió legalacsonyabbika volt, s nem is kevéssel (294 ezer forinttal) maradt el az előtte álló dél-alfölditől.

5. ábra

**Az ipari termelés volumenindexe és egy lakosra jutó értéke területi egységek szerint*
2013. január–szeptember**

* A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások telephely szerinti adatai alapján.

A **Baranya megyei székhelyű, legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások** az év első kilenc hónapjában 184,6 milliárd forint **ipari termelési értéket** állítottak elő. Összehasonlító áron számítva e gazdálkodói kör termelése az egy évvel korábbi szintnek felelt meg. A stagnálás az – idén már az összértékesítés csaknem felét kitevő – export közel 10%-os növekedése által vált lehetővé, a belföldi értékesítés ugyanis 9%-kal elmaradt az egy évvel előbbitől. (Országosan e gazdálkodói körben a hazai eladások 1,5%-os és az export 2,6%-os bővülését regisztrálták.)

A közép és nagyvállalkozások termelésének 26%-a kötődött a **villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás** nemzetgazdasági ághoz, amelynek a csupán hazai vevőkört ellátó kibocsátása 9%-kal csökkent a kilenc hónap alatt. Az ipari értékesítés háromtizedét teljesítő

nemzetgazdasági ág értékesítési volumene 11%-kal volt alacsonyabb, mint tavaly ugyanebben az időszakban.

Az ipari termelés és értékesítés nagyobb hányadát (74, illetve 70%-át) teljesítő **feldolgozóipar** termelési értéke 3,8, összes értékesítése 4,4%-kal bővült. E gazdasági ág teljesítményén belül a két legnagyobb súlyarány a *gép, gépi berendezés gyártásához* (27%) és az élelmiszeriparhoz (24%) kötődött. Előbbi ágazat erőteljesen, 27%-kal bővülő termelését a döntően exportirányú értékesítés jelentős növekedése tette lehetővé. Az *élelmiszeripar* egy évvel korábbi csupán közelítő kibocsátása az összes értékesítés bővülésével párhuzamosan ment végbe, köszönhetően az export ugyancsak élénk gyarapodásának. A *gumi, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása* a feldolgozóipar termeléséből 18%-kal részesedett, kibocsátása és értékesítése is szerényebb (3–4% közötti) mértékben bővült. A termelési szerkezetben 10%-kal jelen levő *fajfeldolgozás* idei teljesítményében szerény gyarapodást könyvelhetett el, a hasonló súlyt képviselő *fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása* területén végbement 12%-os csökkenés pedig az egy évvel korábbi közelítő hazai eladások és a 16%-os exportcsökkenés eredményeként alakult ki. Az előbbieknél kisebb részesedésű *járműgyártás* és a *textilipar* nagyjából változatlan termelési és értékesítési volument produkált.

A közép- és nagyvállalkozások ipari teljesítményének stagnálása az **alkalmazásban állók** számának 3%-os csökkenésével párhuzamosan valósult meg, aminek következtében a **termelékenység** (egy alkalmazásban állóra jutó termelés) 3,3%-kal nőtt. A feldolgozóiparban foglalkoztatott létszám szűkült nagyobb mértékben, 3,4%-kal, az energiaiparban 1,1%-os volt a mérséklődés.

Építőipar⁴

2013 első kilenc hónapjában a baranyai székhellyel nyilvántartott építőipari vállalkozások 18,6 milliárd forint **építőipari termelési értéket** állítottak elő, ami a hasonló gazdálkodói kör országos termelésének 2,2%-át jelentette. A baranyai termelési érték az előző év azonos időszakához képest összehasonlítható áron számolva 17,2%-kal – az országost közel 10 százalékponttal meghaladó mértékben – nőtt. Baranyában az I–III. negyedévben az építőipari kibocsátás mintegy kétharmada épületek építéséből adódott, amelynek volumene 11,6%-kal meghaladta a 2012. év hasonló időszakában regisztrált szintet. Ennél is nagyobb mértékű – közel háromtizedes – növekedés volt tapasztalható a termelés kisebb hányadát adó egyéb építmények építése főcsoportjában.

2. tábla

**Az építőipari termelés alakulása építmény-főcsoportonként
2013. I–III. negyedév**

Építmény-főcsoport	Építőipari termelési érték						
	millió Ft	megoszlása, %	volumen-indexe, 2012. I–III. negyedév = 100,0	országosan belüli aránya, %	millió Ft	megoszlása, %	volumen-indexe, 2012. I–III. negyedév = 100,0
	Baranya megyében				országosan		
Épületek építése	12 221	65,5	111,6	3,1	389 695	46,7	103,1
Egyéb építmények építése	6 424	34,5	129,7	1,4	444 033	53,3	112,2
Összesen	18 645	100,0	117,2	2,2	833 728	100,0	107,7

⁴ Az építőipari adatok a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásokra vonatkoznak, székhely szerinti összesítésben.

Az I–III. negyedévi **építőipari termelés egy lakosra jutó értéke** 49 438 forint volt, ami az országos átlag (84 140 forint) közel hattizedét tette ki. A fajlagos mutatóérték Tolnában és még inkább Somogyban ennél magasabb volt (57 219, illetve 60 571 forint). Mindebből adódóan – a régió egészét tekintve – a baranyai érték alatta maradt a dél-dunántúli átlagnak (55 192 forint) is, azzal együtt, hogy a térség a megyék rangsorának az alsó negyedében szerepelt.

Lakásépítés

Az országos folyamathoz hasonlóan Baranya megyében is tovább folytatódott a lakásépítési kedv hanyatlása. Ez év első háromnegyed évében mindössze 77 lakás létesült, 54%-kal kevesebb, mint egy esztendővel korábban. Ez a fogyás jóval erőteljesebb, mint az ország egészében, ahol ugyanezen időszak alatt „csupán” 37%-os visszaesés következett be. A 19 megye közül mindössze kettőben, Jász-Nagykun-Szolnokban, és Békésben mutatkozott (előbbiben kisebb, utóbbiban nagyobb) élénkülés, a fennmaradó 17-ben – többnyire igen jelentős – csökkenésre került sor. A fogyás Baranyában is erőteljes volt, a megyék között az ötödik legszámottevőbb mértéket érte el.

A lakásépítések elsődleges helyszíne ezúttal is a megyeszékhely volt, az új otthonok kétharmada létesült itt. Pécs mellett még további 5 város gyarapodott új lakásokkal (szám szerint összesen hússzal), a megye másik 8 városában azonban nem bővült az állomány. A községek ennél is szerényebb szerephez jutottak a lakásberuházásokban, azoknak ugyanis mindössze 26%-a realizálódott a falvakban. A megye 287 községe közül 2013 első kilenc hónapjában csupán 12-ben folyt lakásépítkezés, 275-ben, azaz 96%-ukban egyetlen új otthon sem létesült.

Az építetőkört illetően elmondható, hogy 2012. I–III negyedévéhez viszonyítva valamelyest mérséklődött a vállalkozások szerepvállalása. 2013 első háromnegyed évében a lakások 29%-át ezek építették, miközben egy évvel korábban az új otthonoknak még 31%-át finanszírozták. A meghatározó szerepet játszó természetes személyek ugyanakkor még inkább előtérbe kerültek, a lakásoknak a tavaly első háromnegyedévi 69%-ával szemben ezúttal 71%-uk létesült magánemberek pénzügyi részvételével.

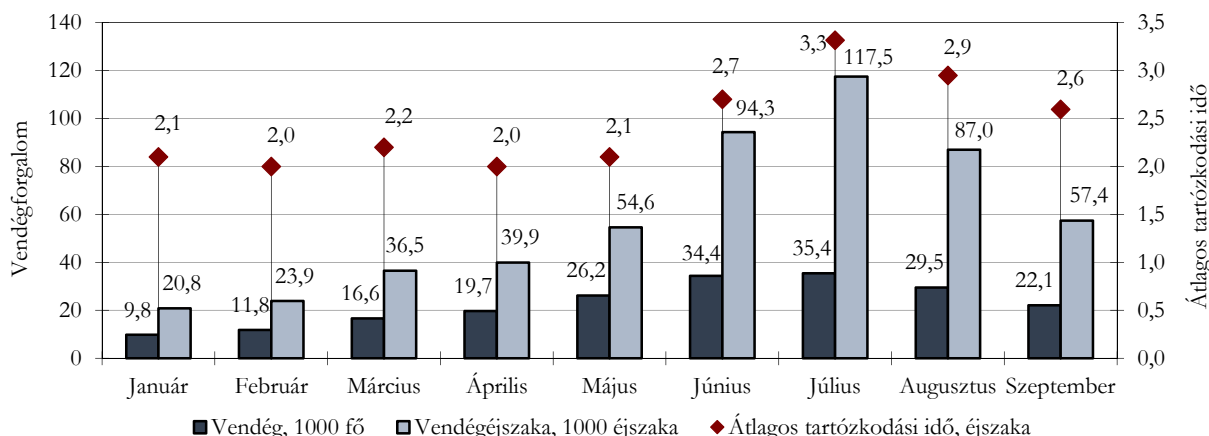
Turizmus

Kedvezően alakultak a turizmus mutatói Baranya megyében, az év eleji visszaesést követően szeptember végére mind a külföldi, mind a belföldi vendégkör forgalma számottevően meghaladta az egy évvel korábbit.

Az előzetes adatok alapján az év első kilenc hónapjában mintegy 205 ezer vendég 532 ezer éjszakára vette igénybe a megye kereskedelmi szálláshelyeit, ez az országos forgalomnak a vendégek száma alapján 3,0, a vendégéjszakák számát tekintve 2,9%-át jelentette. Összességében az egy évvel korábbinál 6,9%-kal több vendég kereste fel a megyét, a szállásfoglalások száma ennél erőteljesebben, 11,7%-kal gyarapodott. (Országosan ugyancsak erősödött mind a külföldi, mind a belföldi érdeklődés, ami a vendégek számának 5,3, a vendégéjszakákénak 4,4%-os növekedését eredményezte.)

Az ide látogatóknak kevesebb, mint egyötöde érkezett a határon túlról, ők a vendégéjszakáknak az előbbinél valamivel nagyobb hányadát, közel egynegyedét vették igénybe, miközben országosan a bel- és külföldiek fele-fele arányban részesedtek a vendégforgalomból. A január–szeptemberi időszak vendégforgalma mindkét vendégkör esetében kedvezően alakult: az egy évvel korábbinál 7,1%-kal több magyar és 5,7%-kal több külföldi érkezett a megyébe, előbbiek 12,5, utóbbiak 9,3%-kal több éjszakára foglaltak szállást. Ebből következően az átlagos tartózkodási idő mindkét esetben hosszabbodott, és a külföldiek átlagosan 3,4 éjszakát, a magyar turisták 2,4 éjszakát maradtak.

A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalma, 2013. I-III. negyedév

A külföldiek négyötöde valamely uniós tagállamból kereste fel Baranyát, ezen belül 25%-uk jött Németországból, 13%-uk Csehországból, és mindössze 8%-uk érkezett a szomszédos Ausztriából. Emellett még a holland és a lengyel vendégek aránya haladta meg az 5%-ot. A forgalom szempontjából jelentősebb országok közül a Lengyelországból érkezettek száma nőtt a legerőteljesebben (84%-kal), az általuk eltöltött vendégéjszakák száma az előző évihez képest megnégyszereződött. Az osztrákok 13, a németek 12%-kal többen igényeltek szállást, mint tavaly ilyenkor, előbbiek 15, utóbbiak 7,1%-kal több napra érkeztek. Ezzel szemben az év eddig eltelt 9 hónapjában 9,6%-kal csökkent a cseh és 6,2%-kal a holland turisták száma, de még ennél is nagyobb mértékben (17 illetve 25%-kal) esett vissza a szállásfoglalásaik száma. A külföldiek átlagos tartózkodási ideje a lengyelek esetében volt a legmagasabb (5,5 éjszaka), megelőzve ezzel a jellemzően hosszabb időre érkező német vendégeket is (4,5 éjszaka).

A turisták mintegy háromnegyede a szállodatípusú szálláshelyek közül választott magának, ezen belül 84%-uk részesítette előnyben a szállodákat, 16%-uk a panziókat. Emelkedett a hotelek forgalma, az előző év azonos időszakához képest ezekbe összességében 6,9%-kal többen érkeztek, 4,5%-kal hosszabb időre. A panziókat ugyanakkor csökkenő látogatottság jellemezte, a 24%-kal kevesebb vendég 15%-kal kevesebb éjszakára kereste fel az egységeket. A szállodákban az átlagosnál magasabb, 21%, a panziókban annál alacsonyabb, 14% volt a külföldiek aránya, a foglalásokból hasonló mértékben, 28-28%-kal részesedtek. A szállástípusok közül a kempingek forgalma nőtt a leginkább, a vendégek száma 80, a szállásfoglalásoké 89%-kal emelkedett.

A javuló vendégforgalom következtében a kapacitás-kihasználtság mutatói is kedvezőbben alakultak, a szálláshelyek átlagosan 30%-os szoba- és 20%-os férőhely-kihasználtsággal működtek. A hotelszobák foglaltsága 35, a panzióké lényegesen alacsonyabb, 21%-os volt.

Szeptember végéig a megye kereskedelmi szálláshelyei bruttó 4,9 milliárd Ft bevételt realizáltak, folyó áron 5,3%-kal többet, mint az előző év első kilenc hónapjában. A bevételek 51%-a szállásdíjból, 29%-a vendéglátásból származott. Előbbiből 7,7%-kal nagyobb, utóbbiból 1,2%-kal kisebb összeg folyt be, mint egy évvel korábban. Július 31-én 146 kereskedelmi egység működött Baranya megyében, ebből 105-ben volt lehetőség SZÉP kártya használatára. Kilenc hónap alatt a turisták 495 millió Ft értékben használták e fizetőeszközt, mely a belföldi bruttó szállásdíj 29%-át tette ki.

Közúti közlekedési balesetek

Baranya megye közútjain 2013 I–III. negyedévében 363 személyi sérüléssel járó **közúti baleset** következett be, ami – szemben a tavalyi év azonos időszakához képest országosan mért

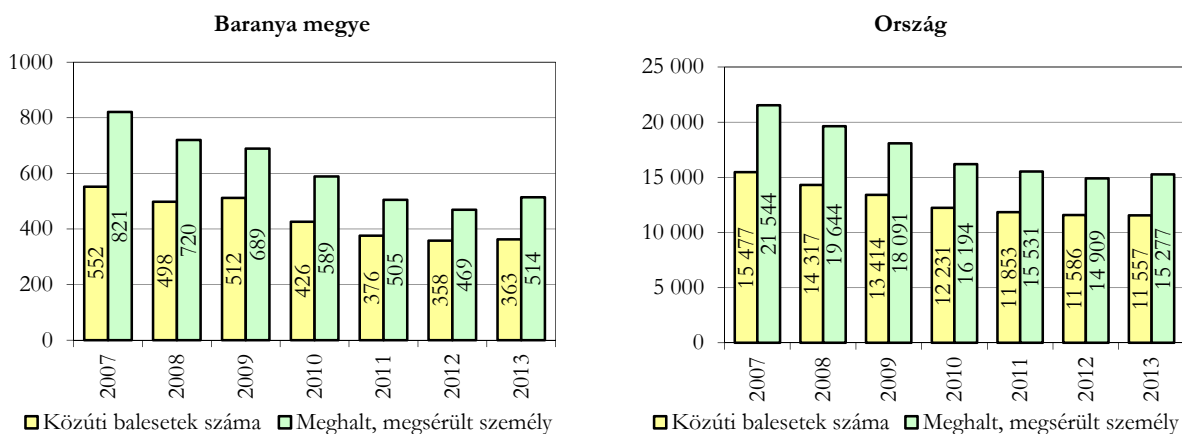
egészen kismértékű csökkenéssel – 1,4%-os növekedést jelentett. A baleseteken belül 14,5-ről 13,2%-ra mérséklődött az ittasan okozott balesetek aránya. (Országosan az elmúlt kilenc hónapban a fenti hányad 10,6%-ot tett ki.) Mindezzel együtt a megyében a balesetek mintegy hattizede könnyű-, bő egyharmada a súlyos sérüléssel kategóriába tartozott, 4,4%-a pedig halállal végződött. Ezek közül a könnyű sérüléssel járó balesetek száma 2012. hasonló időszakához képest közel 6,9%-kal csökkent, a halálos kimenetelűeké ennél nagyobb mértékben, egyharmadával esett vissza, a súlyos baleseteké ugyanakkor közel háromtizedével nőtt.

Az év első kilenc hónapjában a megyében bekövetkezett közúti közlekedési balesetekben 514 **személy** – az előző év azonos időszakához képest közel egytizedével több járművezető, utas, gyalogos, stb. – sérült meg, illetve vesztette életét. (Országosan ennél kisebb mértékű, 2,5%-os növekedés következett be.) A könnyen sérültek száma tavalyhoz képest 8,6%-kal, a súlyosan sérülteké egyötödével nőtt, míg a baleset következtében meghaltaké közel háromtizedével csökkent.

A korábbi időszakokhoz hasonlóan a balesetek zöme – 93,4%-a – az elmúlt három negyedévben is a **járművezetők gondatlanságára** volt visszavezethető, amely faktorban a karambolok száma az egy évvel korábbihoz képest 2,7%-kal emelkedett. A gyalogosok hibájából bekövetkezett balesetek száma ugyanakkor – azzal együtt, hogy az arány a tavalyihoz hasonlóan 4,7%-ot tett ki – nem változott. Pozitívum, hogy tavalyhoz képest bő egyharmadával csökkent az egyéb tényezők (kerékpárosok, motorkerékpárosok, utasok) hibájából bekövetkezett balesetek száma.

7. ábra

A személysérüléssel balesetek számának alakulása, I–III. negyedév

További információk, adatok (linkek):

[Táblázatok](#)

[stADAT-táblák](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: KSH Pécsi főosztály: Dr. Horváth József
 További információ: KSH Pécsi főosztály: Berettyánné Halas Judit
 Telefon: (+36-72) 533-319
 E-mail: Judit.Halas@ksh.hu

[Információs szolgálat](#),
 telefon: (+36-1) 345-6789